

Executarea sentințelor străine ca mijloc de promovare a comerțului internațional în România

Av. Drd. Eugen Sârbu

I. Comerțul internațional

1. Executarea hotărârilor străine ca mijloc de promovare a comerțului internațional în România

În comerțul internațional, un factor cheie pentru companii este reputația unei țări în ceea ce privește recunoașterea și executarea hotărârilor străine. România și-a câștigat o reputație solidă ca stat de încredere în care hotărârile străine pot fi executate ușor și eficient.

Cadrul juridic larg pentru executarea hotărârilor străine este unul dintre cele mai importante instrumente de promovare a României ca centru de comerț internațional în Europa de Est.

În cazul în care o hotărâre este emisă de un stat membru al UE, executarea acesteia în România respectă Regulamentul (UE) 1215/2012, care reglementează competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor comerciale. Pentru hotărârile executorii din Islanda, Norvegia sau Elveția, România a aderat la Convenția de la Lugano din 2007 privind competența judiciară și executarea în materie civilă și comercială.

Post-Brexit, hotărârile emise de Regatul Unit sunt recunoscute și executate în România în conformitate cu Cartea VII din Codul de procedură civilă român.

În plus, România este parte la Convenția de la Haga din 2005 privind acordurile de alegere a forului și la Convenția de la Haga din 2019 privind recunoașterea și executarea hotărârilor străine în materie civilă sau comercială, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

Din experiența noastră de avocați specializați în recunoașterea și executarea hotărârilor străine în România, pe lângă cadrul legal favorabil, putem împărtăși două avantaje principale: taxa judiciară redusă a unui exequatur în România și termenele rapide. Judecătorul român nu poate intra pe fondul hotărârii, prin

urmare procedura de exequatur este un control formal, motiv pentru care, decizia de executare este pronunțată, în medie, în 4 luni.

2. Contractele GAFTA și arbitrajul GAFTA au devenit o specificitate a comerțului internațional din România

O specificitate a comerțului internațional românesc este piața agricolă, în principal comerțul cu cereale, România devenind în 2025 primul exportator de cereale în UE. Acest lucru conduce la o utilizare largă a contractelor GAFTA în România și a procedurilor de arbitraj GAFTA care implică părți române. De exemplu, statisticile arată că, în perioada 2023-2024, exporturile românești de cereale au avut o valoare de peste 4 miliarde de Euro, din care peste 80% au fost tranzacționate prin intermediul contractelor standard GAFTA. Cel mai potrivit contract, dintre formele standard GAFTA, a fost Contractul GAFTA nr. 49 pentru livrarea de mărfuri în Europa Centrală și de Est. Executarea unui Contract GAFTA nr. 49 în România este încurajată de facilitățile pe care le oferă 12 laboratoare aprobate GAFTA, 12 fumigatori aprobați GAFTA și 19 companii de supervizare acreditate, de asemenea, de GAFTA.

Toate litigiile legate de Contractele GAFTA sunt supuse arbitrajului conform clauzei 23, care prevede aplicabilitatea Regulilor de Arbitraj GAFTA nr. 293 125. Prin urmare, litigiile legate de executarea unui contract GAFTA vor fi soluționate prin arbitrajul instituționalizat cu sediul la Londra și organizat de GAFTA.

Sentințele arbitrale GAFTA sunt executorii în România conform Convenției de la New York din 1958, care a fost ratificată de România în 1961. Prin urmare, creșterea masivă a Contractelor GAFTA în comerțul internațional românesc a fost susținută de un cadru legal care oferă comercianților o jurisdicție stabilă unde pot angaja răspunderea contractuală a partenerului, impune măsuri provizorii și recupera pierderile financiare.

II. Noutăți din domeniul de practică

Comerțul internațional în România în ultimii doi ani a fost marcat de escaladarea transportului de cereale. În urma invaziei Ucrainei de către Rusia în 2022, portul Constanței de la Marea Neagră din România a devenit o rută de export crucială pentru cerealele ucrainene, exporturile atingând 14 milioane de tone. Acest lucru a condus în 2023-2024 la mai multe contracte care implică logistica de tranzit, acordurile GAFTA adaptându-se pentru a asigura un transport fără probleme, în special în ceea ce privește depozitarea, livrarea și condițiile de transport.

Potențial de litigii: Odată cu afluxul de cereale mai ieftine și presiunile asupra prețurilor, s-a înregistrat o creștere a numărului de litigii între fermierii români locali, comercianții de cereale și exportatori. Din acest motiv, numărul litigiilor a condus la o mai mare dependență de serviciile de arbitraj GAFTA, reflectată într-un număr crescut de proceduri de exequatur în România pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale GAFTA.

În decembrie 2024, Comisia Europeană a publicat Propunerea de Regulament privind cooperarea între autoritățile de executare responsabile de aplicarea Directivei (UE) 2019/633 privind practicile comerciale neloiale în relațiile dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare cu produse agricole și alimentare: Regulamentul propus ar consolida comerțul echitabil în sectoarele agricol și alimentar din România, îmbunătățind conformitatea cu normele UE. Acesta oferă o protecție sporită micilor producători, reduce practicile neloiale și facilitează tranzacțiile transfrontaliere. Acest lucru ar putea stimula comerțul internațional al României prin creșterea transparenței și a încrederii, în timp ce întreprinderile mari ar putea fi nevoite să își adapteze practicile. În ansamblu, aceasta asigură o piață mai previzibilă și mai competitivă pentru întreprinderile românești în comerțul mondial.